

ניב נגודים

- אוקסימורון (מיוונית: oxymoron)

ניב נגודים

צירוף של מילים הסותרות זו את זו ויוצרות בחיבורן פרדוקס חריף ומרוב. דוגמאות: "שתיקה רועמת", "עזות פחדנית".

הצמד

- זאוגמה (מיוונית: zeugma)

צירוף מילים שבו פועל או שם תואר מוחלים על שני שמות עצם, אף כי הם אמורים לחול רק על אחד משמות העצם. דוגמה: "קידש עליהם מלחמה ושלוה".

הכֶּבֶר; תַּעֲקִיף

- (באנגלית: periphrasis [מיוונית]; circumlocution [מלטינית])

הכֶּבֶר – אמירה או כתיבה של דבר באריכות יתר. תַּעֲקִיף – עקיפה בניסוח: במקום לומר את הדבר עצמו, מנסחים ניסוח עקיף שמתוכו יילמד הדבר. משתמשים בתעקיף כשרוצים לנקוט לשון נקייה או כדי להוסיף נופך של מסתורין ליצירה ועוד.

ערוב חושים

- סינאִיִּסְתִּיזָה (מיוונית: synaesthesia)

עירוב חושים

עירוב תחושות, ביטוי של חוש אחד באמצעות חוש אחר. דוגמה: "בושם רך כאבוב" (שארל פייר בודלר).

הֶרְמִיז

- אֵלֻזִיָּה (מלטינית: allusio)

בתוך יצירה: רמיזה גלויה או מוסווית ליצירות אחרות של ספרות, תרבות, גאוגרפיה וכדומה. הרמיזה יוצרת השוואה בין היצירה ליצירה הנרמזת. דוגמה: "האיש תחת תאנתו טלפן לאיש תחת גפנו" ("מעין אחרית הימים", יהודה עמיחי).

הַשְׁמַט

- אֵלִיפְסִיס (מיוונית: elleipsis)

השמטה של יסוד פונטי ממילה או ממשפט. אפשר להשלים את ההשמט באמצעות החלק שנשאר. דוגמה: "מה 'כפת לי' (מה אכפת לי). המונחים שבעלונים האלה הם לקט מן המילון למונחי ספרות – סיפורת ושירה. המונחים אושרו במליאת האקדמיה ללשון העברית בראשית שנת התשס"ח. תודתנו לפרופ' שמעון זנדבנק, יו"ר הוועדה למונחי ספרות, על סיועו בהכנת העלונים.